

BÖJTÖK

A Bibliában

a babyloni fogság előtt

– צום (*com*): evés-ivástól való tartózkodás, עיניה נפשי (*ina nafso*): testi és lelki sanyargatás (pl. Dániel 10:12; II Sam. 12:16–20; Isa 58:5)
- jom kippur

A babyloni fogság után:

Zek. 8:19: „Ezt mondja a seregek ura: a negyedik hónapnak böjtje, az ötödiknek böjtje, a hetediknek böjtje és a tizediknek böjtje vígalommá, örvendezéssé és kedves ünnepekké lesznek Júda házában. Csak a hűséget és a békességet szeressétek.”

a Szentély lerombolásához vezető események:

- *tévé* 10 („tizedik böjt”), Jeruzsálem ostromának kezdete
- *tammuz* 17 („negyedik böjt”), Jeruzsálem falainak áttörése
- *áv* 9 („ötödik böjt”), a Templom lerombolása
- *tisri* 3 („hetedik böjt”) Gedalja böjtje: megölték Gedalját

Böjti törvények, szokások

– ima (áldozat), liturgia: *szelihot*, bűnvallomás
– Ezra idejétől Tóra-olvasás (Ex. 32:11-14; 34:1-10)
– temető-látogatás (קבר אבות, *kever-ovesz*)
– böjt (צום) (gyerekek, betegek, stb. később mentesültek)
– testi sanyargatás (עיני נפש, *inuj nefes*) („fontos” böjtökön): mosdás, krémezés, bőrcipő, ékszer, stb.
– böjt csak nappal / 25 órás böjt
– sábesz: csak *jom kippur* lehet sábeszkor, a többi esetében másnapra tolódik, illetve Eszter böjtje / elsőszülöttek böjtje az előtte levő csütörtökre

A böjtök ma:

- *tammuz* 17 (Jer. 39:2): 1. és 2. Templom idejében Jeruzsálem falának lerombolása
- *drajvokhn, najnteg*: tammuz 17 és *áv* 9 közötti 3 hét, *áv* 1-től szigorúbb 9 nap, *kinnot*
- *áv* 9 / *tisa be-av* (Jer. 52:12–13): első és második szentély lerombolása
Főtt tojás, hamu, csendes étkezés utáni ima, földön ülünk; munkától tartózkodni; Tóra-tanulás tilalma; halvány fények; *parokhet* eltávolítása; Ekha olvasása, *kinnot*; tfilin csak délután.
- Gedalja böjtje (Jer. 41:1–2; II Kir 25:25)
- *jom kippur* (Lev. 16:29–31; 23:27–32; Num. 29:7ff)
- *tévé* 10 (II Kir 25:1–2, Jer. 52:4ff; Ezek. 24:1–2), Jeruzsálem ostromának kezdete
- *zajin adar*: Mózes halála, *hevra kaddisa* tagjai
- Eszter böjtje (Eszter 4:16)
- elsőszülöttek böjtje
- közösségi katasztrófák
- magánböjtök
 - *jorcajt*
 - esküvő előtt
 - rossz álom
 - leejtett Tóra-tekercs